

درس بیست و دوم

«بازسازی ویرانه‌ها»

آموختنی‌ها

۱. نمایش اتفاقات زمان چنگیز، هلاکو و تیمور روی خط زمان

۲. بررسی ویژگی‌های وزیران ایران

۳. چگونگی رونق معماری و هنر ایران

فرزندان راه پدران را ادامه ندادند

جانشینان مغولها برخلاف پدرانشان (چنگیز، هلاکو و تیمور) پس از آشنایی با مردم ایران، تحت تأثیر عقاید و آداب و رسوم ایرانیان قرار گرفته و مسلمان شدند. آن‌ها به دور از خشونت و ویرانگری پدرانشان مشوق عمران و آبادی در ایران بودند.

وزیران ایرانی

جانشینان چنگیز و تیمور با هدایت و راهنمایی وزیران ایرانی، سرزمین‌های پهناور قلمروی خود را اداره می‌کردند. برای مثال، **خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی** از وزیران دانشمند دوره‌ی **ایلیخانان** بود که چندین کتاب علمی نوشت و به دستور او بناهای زیادی چون مساجد، مدرسه و بیمارستان ساخته شد. **خواجه نصیرالدین توسی**، مشاور هلاکو، ریاضی‌دان و ستاره‌شناس بزرگی بود و به همت او رصدخانه‌ی مراغه تأسیس شد. او همواره در تلاش بود عادات زشت و وحشی‌گری مغول‌ها را تغییر دهد.

رونق معماری و هنر

مردم ایران در زمان جانشینان حاکمان بی‌رحم مغول به تدریج، ویرانه‌ها را به شهرهایی آباد و پررونق تبدیل کردند و شهرنشینی را در ایران گسترش دادند. در این شهرها بناهای زیادی چون مساجد، کاروانسراها، حمام‌ها و برج‌ها ساخته شد؛ مانند مسجد جامع نطنز و کاروانسرای شرف در نزدیکی سرخس استان خراسان رضوی.

شاهرخ، پسر تیمور، ویرانی‌های پدرش را آباد کرد. او که بسیار نیکوکار بود دستور ساخت مدارس و کتابخانه‌های

بسیاری را داد. مسجد گوهرشاد در مشهد نیز از بناهایی است که به همت گوهرشاد، همسر شاهرخ، ساخته شد.

تعدادی از شاعران و برجستگان ایرانی در دوره‌های مغول و تیموری به شرح زیر است:

نام شخصیت	اثر	آرامگاه
عطار نیشابوری	منطق‌الطیر، تذکرة الاولیا	نیشابور
مولوی	مثنوی معنوی	قونیه
سعدی	گلستان و بوستان سعدی	شیراز
حافظ	دیوان حافظ	شیراز

مولوی

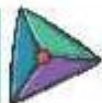
عطار نیشابوری

حافظ

سعدی

۱ موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.

ریاضیدان و ستاره‌شناس زمان مغولان بود	☐	مولوی	☐
شاعر دوره‌ی مغول که گلستان اثر اوست.	☐	حافظ	☐
به دستور او مدارس و کتابخانه‌های متعددی ساخته شد.	☐	سعدی	☐
مثنوی معنوی اثر این شاعر دوره‌ی مغولی - تیموری است.	☐	خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی	☐
		شاهرخ	☐
		خواجه نصیرالدین توسی	☐

۲ درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

- الف: آرامگاه عطار در شیراز قرار دارد.
- ب: شاهرخ پسر تیمور همانند پدرش مردی نیکوکار بود.

۳ جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- الف: به همت خواجه نصیرالدین توسی، رصدخانه‌ی تأسیس شد.
- ب: مسجد در مشهد از بناهایی است که به همت همسر شاهرخ ساخته شد.
- پ: خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی از وزیران دانشمند دوره‌ی بود.
- ت: خواجه نصیرالدین توسی از مشاوران بود.

۴ با انتخاب گزینه‌ی مناسب به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

الف: آرامگاه کدامیک از شاعران در نیشابور است؟

۱) حافظ

۲) عطار

۳) مولوی

۴) سعدی

ب: مثنوی معنوی اثر کدام شاعر دوره‌ی مغول است؟

۱) حافظ

۲) سعدی

۳) عطار

۴) مولوی

۵ وزیران ایرانی در زمان مغولان چه وظایفی برعهده داشتند؟

.....

.....

.....

۶ جانشینان چنگیز، هلاکو و تیمور چگونه مسلمان شدند؟

.....

۷ شاهرخ که بود و چه کرد؟

.....

.....

۸ نام همسر شاهرخ چه بود و چه کرد؟

.....

.....

